

Svensk författningssamling

Lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om gräsrotsfinansiering

SFS 2021:899

Publicerad
den 20 oktober 2021

Utfärdad den 15 oktober 2021

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens syfte

1 § Denna lag kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/1503 av den 7 oktober 2020 om europeiska leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster för företag och om ändring av förordning (EU) 2017/1129 och direktiv (EU) 2019/1937, i denna lag kallad EU-förordningen.

Termer och uttryck har samma betydelse som i EU-förordningen.

Behörig myndighet

2 § Finansinspektionen är behörig myndighet enligt EU-förordningen.

3 § För att bekosta Finansinspektionens verksamhet enligt denna lag ska de företag som står under inspektionens tillsyn betala årliga avgifter.

Finansinspektionen får ta ut avgifter för prövning av ansökningar och underrättelser enligt EU-förordningen.

Regeringen får meddela föreskrifter om avgifterna.

Tillämpning av marknadsföringslagen

4 § Om marknadsföringsmaterial inte tillhandahålls på det sätt och i den form som följer av EU-förordningen, ska även marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas, med undantag för bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörningsavgift. Detsamma gäller i fråga om information som ska lämnas

1. till kunder enligt artikel 19 i EU-förordningen, och
2. i investeringsfaktablad enligt artikel 23 eller 24 i EU-förordningen.

Sådan information ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.

Språk i investeringsfaktablad och klagomål

5 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om på vilket språk som investeringsfaktablad enligt

¹ Prop. 2020/21:206, bet. 2021/22:FiU7, rskr. 2021/22:11.

artiklarna 23 och 24 och klagomål enligt artikel 38 i EU-förordningen ska upprättas.

SFS 2021:899

Tystnadsplikt

6 § Den som är eller har varit knuten till en leverantör av gräsrotsfinansieringstjänster som anställd eller uppdragstagare får inte obehörigen röja eller utnyttja vad han eller hon i anställningen eller under uppdraget har fått veta om någon annans affärsförhållanden eller personliga förhållanden.

I det allmännas verksamhet tillämpas i stället bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Uppgiftsskyldighet

7 § En leverantör av gräsrotsfinansieringstjänster är skyldig att lämna ut uppgifter om enskildas förhållanden till företaget, om det under en utredning enligt bestämmelserna om förundersökning i brottmål begärs av undersökningsledaren eller om det begärs av åklagare i ett ärende om rättslig hjälp i brottmål, på framställning av en annan stat eller en mellanfolklig domstol, eller i ett ärende om erkännande och verkställighet av en europeisk utredningsorder. Uppgifterna ska lämnas ut utan dröjsmål och i elektronisk form.

Meddelandeförbud

8 § Den undersökningsledare eller åklagare som begär uppgifter enligt 7 § får besluta att leverantören av gräsrotsfinansieringstjänster samt dess styrelseledamöter och anställda inte får röja för kunden eller för någon utomstående att uppgifter har lämnats enligt 7 § eller att det pågår en förundersökning, ett ärende om rättslig hjälp i brottmål eller ett ärende om erkännande och verkställighet av en europeisk utredningsorder.

Ett sådant förbud får meddelas om det krävs för att en utredning om brott inte ska äventyras eller för att uppfylla en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige.

Förbudet ska vara tidsbegränsat, med möjlighet till förlängning, och får inte avse längre tid än vad som är motiverat med hänsyn till syftet med förbudet. I ett ärende om rättslig hjälp i brottmål eller om erkännande och verkställighet av en europeisk utredningsorder får dock förbudet tidsbegränsas bara om den stat eller mellanfolkliga domstol som ansökt om rättslig hjälp eller den utländska myndighet som har utfärdat utredningsordern samtycker till detta.

Om ett förbud inte längre är motiverat med hänsyn till syftet med förbudet, ska undersökningsledaren eller åklagaren besluta att förbudet ska upphöra.

Ansvarsbestämmelse

9 § Till böter döms den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot ett meddelandeförbud enligt 8 §.

Skadestånd

10 § En projektägare ska ersätta ren förmögenhetsskada som denne uppsåtligen eller av oaktsamhet orsakar en investerare genom att i ett sådant investeringsfaktablad som avses i artikel 23 i EU-förordningen utelämna väsentlig information eller lämna felaktiga eller vilseledande uppgifter. Detsamma gäller en leverantör av gräsrotsfinansieringstjänster som erbjuder

individuell portföljförvaltning av lån och som har upprättat ett sådant investeringsfaktablad som avses i artikel 24 i EU-förordningen.

SFS 2021:899

11 § Den som vill göra anspråk på skadestånd enligt 10 § ska underrätta den som är ansvarig för investeringsfaktabladet om detta inom skälig tid efter det att han eller hon märkt eller borde ha märkt att skada har uppkommit.

Om underrättelse inte görs inom skälig tid, faller rätten till skadestånd enligt denna lag bort. Detsamma gäller om talan inte väcks inom tio år från investeringstillfället.

2 kap. Tillsyns- och utredningsbefogenheter

Tillsynens omfattning

1 § Finansinspektionen har tillsyn över att leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster följer bestämmelserna i EU-förordningen samt lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism och föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen.

Föreläggande om att lämna uppgifter

2 § För tillsynen enligt 1 § får Finansinspektionen besluta att förelägga

1. en fysisk eller juridisk person att tillhandahålla uppgifter, handlingar eller annat, och
2. den som förväntas kunna lämna upplysningar i saken att inställa sig till förhör på tid och plats som inspektionen bestämmer.

Första stycket gäller inte i den utsträckning uppgiftslämnandet skulle strida mot den i lag reglerade tystnadsplikten för advokater.

Platsundersökning

3 § Finansinspektionen får när det är nödvändigt för tillsynen enligt 1 § genomföra en undersökning i verksamhetslokalerna hos en leverantör av gräsrotsfinansieringstjänster.

Förbud

4 § Finansinspektionen får tillfälligt förbjuda ett erbjudande om gräsrotsfinansiering, om det finns skälig anledning att anta att erbjudandet strider mot bestämmelserna i EU-förordningen.

Finansinspektionen får tillfälligt förbjuda marknadsföringskommunikation avseende ett erbjudande om gräsrotsfinansiering, om det finns skälig anledning att anta att marknadsföringskommunikationen eller erbjudandet strider mot bestämmelserna i EU-förordningen.

Ett beslut om förbud som avses i första eller andra stycket får gälla under högst tio arbetsdagar.

5 § Finansinspektionen får förbjuda ett erbjudande om gräsrotsfinansiering, om erbjudandet strider mot bestämmelserna i EU-förordningen eller om det finns skälig anledning att anta att det skulle göra det.

Finansinspektionen får förbjuda marknadsföringskommunikation avseende ett erbjudande om gräsrotsfinansiering, om marknadsföringskommunikationen eller erbjudandet strider mot bestämmelserna i EU-förordningen eller om det finns skälig anledning att anta att erbjudandet skulle göra det.

Ett beslut om förbud som avses i första eller andra stycket ska upphävas om erbjudandet eller marknadsföringskommunikationen inte längre strider mot bestämmelserna i EU-förordningen eller om det inte längre finns skäl原因 anledning att anta att erbjudandet skulle göra det.

6 § Finansinspektionen får tillfälligt förbjuda en leverantör av gräsrotsfinansieringstjänster att tillhandahålla sådana tjänster, om

1. det finns skäl原因 anledning att anta att bestämmelserna i EU-förordningen har överträtts, eller

2. leverantörens ställning är sådan att tillhandahållandet av gräsrotsfinansieringstjänster skulle skada investerarens intressen.

Ett beslut enligt första stycket 1 får gälla under högst tio arbetsdagar.

7 § Finansinspektionen får förbjuda en leverantör av gräsrotsfinansieringstjänster att tillhandahålla sådana tjänster om bestämmelserna i EU-förordningen har överträtts. Beslutet ska upphävas om överträdelsen har upphört.

Korrigerig av bristfällig, felaktig eller vilseledande information

8 § Om den information som ska lämnas till kunder enligt artikel 19 i EU-förordningen eller framgå av ett investeringsfaktablad enligt artikel 23 eller 24 i EU-förordningen är bristfällig, felaktig eller vilseledande, får Finansinspektionen offentliggöra korrekta uppgifter.

Finansinspektionen får även förelägga den ansvariga leverantören av gräsrotsfinansieringstjänster att korrigera informationen eller se till att den korrigeras.

Utövande av tillsynsbefogenheter

9 § Vid val av åtgärd enligt 4–8 §§ tillämpas det som anges om ingripanden i 3 kap. 13, 14 och 16 §§.

3 kap. Ingripanden

Ingripanden mot överträdelser

1 § Finansinspektionen ska ingripa mot en leverantör av gräsrotsfinansieringstjänster som har auktoriserats enligt artikel 12 i EU-förordningen och som

1. har åsidosatt sina skyldigheter enligt någon av artiklarna 3–5, 6.1–6.6, 7.1–7.4, 8.1–8.6, 9.1, 9.2, 10, 11, 13.2, 15.2, 15.3, 16.1, 18.1, 18.4, 19.1–19.6, 20.1, 20.2, 21.1–21.7, 22, 23.2–23.13, 24–26 och 27.1–27.3 i EU-förordningen,

2. inte har följt ett föreläggande enligt 2 kap. 2 § eller som inte har gett tillträde till verksamhetslokaler enligt 2 kap. 3 §, eller

3. har åsidosatt sina skyldigheter enligt lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism eller föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen.

Finansinspektionen ska ingripa mot den som tillhandahåller gräsrotsfinansieringstjänster utan auktorisation enligt artikel 12 i EU-förordningen.

2 § Ett ingripande enligt 1 § sker genom beslut om

1. föreläggande att inom en viss tid vidta en viss åtgärd eller upphöra med ett visst agerande,

2. anmärkning, eller

3. vid allvarliga överträdelser, återkallelse av auktorisationen eller, om det är tillräckligt, varning.

Ett ingripande får inte ske om överträdelserna omfattas av ett föreläggande som har förenats med vite och en ansökan om utdömande av vitet har gjorts.

3 § Om beslut om anmärkning eller varning enligt 2 § har meddelats, får Finansinspektionen besluta att den som har gjort sig skyldig till överträdelserna ska betala en sanktionsavgift.

4 § Om auktorisationen av en leverantör av gräsrotsfinansieringstjänster återkallas får Finansinspektionen besluta om hur rörelsen ska avvecklas.

Ett beslut om återkallelse får förenas med förbud att fortsätta rörelsen.

Om auktorisationen återkallas enligt artikel 17.1 första stycket c i EU-förordningen, får Finansinspektionen förelägga leverantören att överlåta sina avtal med kunder till en annan leverantör av gräsrotsfinansieringstjänster som är auktoriserad av Finansinspektionen. Av ett sådant föreläggande ska det framgå att kunden och den mottagande leverantören ska samtycka till överlåtelserna.

Ingripanden mot vissa företrädare för leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster

5 § Om en leverantör av gräsrotsfinansieringstjänster har åsidosatt sina skyldigheter i ett fall som anges i 1 § första stycket, ska Finansinspektionen ingripa mot den som ingår i dess styrelse eller är dess verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem. Ingripande får ske genom en eller båda av följande sanktioner:

1. att den fysiska personen under en viss tid, lägst tre och högst tio år, inte får vara styrelseledamot eller verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem, i en leverantör av gräsrotsfinansieringstjänster, eller

2. sanktionsavgift.

Ett ingripande enligt första stycket får ske bara om leverantörens överträdelse är allvarlig och den fysiska personen i fråga uppsåtligt eller av grov oaktsamhet orsakat överträdelserna.

Sanktionsföreläggande

6 § Frågor om ingripande mot fysiska personer enligt 5 § tas upp av Finansinspektionen genom sanktionsföreläggande.

Ett sanktionsföreläggande innebär att den fysiska personen föreläggs att inom en viss tid godkänna en sanktion som är bestämd till tid eller belopp.

När föreläggandet har godkänts, gäller det som ett domstolsavgörande som fått laga kraft. Ett godkännande som görs efter den tid som angetts i föreläggandet är utan verkan.

7 § Ett sanktionsföreläggande ska innehålla uppgift om

1. den fysiska person som föreläggandet avser,
2. överträdelserna och de omständigheter som behövs för att känneteckna dem,

3. de bestämmelser som är tillämpliga på överträdelserna, och

4. den sanktion som föreläggs personen.

Föreläggandet ska också innehålla en upplysning om att ansökan om sanktion kan komma att ges in till domstol, om föreläggandet inte godkänns inom den tid som Finansinspektionen anger.

8 § Om ett sanktionsföreläggande inte har godkänts inom angiven tid, får Finansinspektionen ansöka hos domstol om att sanktion ska beslutas. En sådan ansökan ska göras hos den förvaltningsrätt som är behörig att pröva ett överklagande av Finansinspektionens beslut om ingripande mot leverantören av gräsrotsfinansieringstjänster för samma överträdelse.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

9 § En sanktion som anges i 5 § får beslutas bara om sanktionsföreläggandet har delgetts den som sanktionen riktas mot inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum.

Sanktionsavgifter

10 § Sanktionsavgiften för en leverantör av gräsrotsfinansieringstjänster i ett fall som anges i 1 § första stycket 1 eller 2 eller andra stycket ska fastställas till högst det högsta av

1. ett belopp som per den 9 november 2020 i svenska kronor motsvarade 500 000 euro,

2. fem procent av leverantörens omsättning närmast föregående räkenskapsår eller, i förekommande fall, motsvarande omsättning på koncernnivå, eller

3. två gånger den vinst som leverantören gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa.

Sanktionsavgiften för en leverantör av gräsrotsfinansieringstjänster i ett fall som anges i 1 § första stycket 3 ska fastställas till högst det högsta av

1. ett belopp som per den 9 november 2020 i svenska kronor motsvarade fem miljoner euro,

2. tio procent av leverantörens omsättning närmast föregående räkenskapsår eller, i förekommande fall, motsvarande omsättning på koncernnivå, eller

3. två gånger den vinst som leverantören gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa.

Sanktionsavgiften får inte bestämmas till ett lägre belopp än 5 000 kronor. Avgiften får inte vara så stor att leverantören därefter inte uppfyller kraven enligt artikel 11 i EU-förordningen eller andra bestämmelser om soliditet och likviditet som gäller för leverantören.

Avgiften tillfaller staten.

11 § Om en överträdelse har skett under leverantörens första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får omsättningen uppskattas när den högsta sanktionsavgiften ska beräknas enligt 10 §.

12 § Sanktionsavgiften för en fysisk person i ett fall som anges i 1 § första stycket 1 eller 2 eller andra stycket ska fastställas till högst det högsta av

1. ett belopp som per den 9 november 2020 i svenska kronor motsvarade 500 000 euro, eller

2. två gånger den vinst som den fysiska personen gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa.

Sanktionsavgiften för en fysisk person i ett fall som anges i 1 § första stycket 3 ska fastställas till högst det högsta av

1. ett belopp som per den 9 november 2020 i svenska kronor motsvarade fem miljoner euro, eller

2. två gånger den vinst som den fysiska personen gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa.

Avgiften tillfaller staten.

Val av ingripande

13 § Vid valet av ingripande ska Finansinspektionen ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, överträdelsens inverkan på investerarens intressen, skador som uppstått och graden av ansvar för den som har begått överträdelsen.

14 § Utöver det som anges i 13 § ska det i försvårande riktning beaktas om den som har begått överträdelsen tidigare har begått en överträdelse. Vid denna bedömning ska särskild vikt fästas vid om överträdelserna är likartade och den tid som har gått mellan de olika överträdelserna.

I förmildrande riktning ska det beaktas om den som har begått överträdelsen

1. i väsentlig utsträckning genom ett aktivt samarbete har underlättat Finansinspektionens utredning, och

2. snabbt upphört med överträdelsen eller snabbt verkat för att överträdelsen ska upphöra, sedan den anmälts till eller påtalats av Finansinspektionen.

15 § När sanktionsavgiftens storlek ska bestämmas, ska särskild hänsyn tas till sådana omständigheter som anges i 13 och 14 §§ samt till leverantörens eller den fysiska personens finansiella ställning och, om det går att bestämma, den vinst som leverantören eller den fysiska personen gjort till följd av överträdelsen.

16 § Finansinspektionen får avstå från ingripande, om

1. överträdelsen är ringa eller ursäktlig,

2. leverantören eller den fysiska personen i fråga gör rättelse,

3. den fysiska personen verkat för att leverantören gör rättelse,

4. någon annan myndighet eller något annat organ har vidtagit åtgärder mot leverantören eller den fysiska personen och dessa åtgärder bedöms tillräckliga, eller

5. det finns andra särskilda skäl.

Verkställighet av beslut om sanktionsavgift

17 § En sanktionsavgift ska betalas till Finansinspektionen inom 30 dagar efter det att ett beslut eller en dom om att ta ut avgiften har fått laga kraft eller sanktionsföreläggandet godkänts eller den längre tid som anges i beslutet eller föreläggandet.

18 § Finansinspektionens beslut om sanktionsavgift får verkställas enligt utsökningsbalken, om avgiften inte har betalats inom den tid som anges i 17 §.

19 § Om sanktionsavgiften inte har betalats inom den tid som anges i 17 §, ska Finansinspektionen lämna avgiften för indrivning.

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

20 § En sanktionsavgift som har beslutats faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet eller domen om att ta ut avgiften fick laga kraft eller sanktionsföreläggandet godkändes.

Vite

21 § Ett beslut om föreläggande enligt denna lag får förenas med vite.

4 kap. Överklagande och beslut som ska gälla omedelbart

1 § Finansinspektionens beslut om sanktionsföreläggande enligt denna lag får inte överklagas.

Andra beslut som Finansinspektionen meddelar enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

2 § Finansinspektionen får bestämma att följande beslut av inspektionen ska gälla omedelbart:

1. beslut om föreläggande enligt
 - någon av 2 kap. 4–7 §§ eller 8 § andra stycket,
 - 3 kap. 2 § första stycket 1 eller 5 § första stycket 1, eller
2. beslut om återkallelse enligt
 - 3 kap. 2 § första stycket 3, eller
 - artikel 17.1 i EU-förordningen.

3 § Om Finansinspektionen i ett ärende om ansökan om auktorisation för att bedriva verksamhet som leverantör av gräsrotsfinansieringstjänster inte meddelar beslut inom sex månader från det att en fullständig ansökan gavs in, ska inspektionen underrätta sökanden om skälen för detta. Sökanden får därefter begära förklaring av domstol att ärendet onödigt uppehålls.

En begäran om en förklaring ska göras hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Om Finansinspektionen inte har meddelat ett beslut som avses i första stycket inom tre månader från det att en förklaring har lämnats, ska ansökan anses ha avslagits.

Denna lag träder i kraft den 10 november 2021.

På regeringens vägnar

STEFAN LÖFVEN

ÅSA LINDHAGEN
(Finansdepartementet)